

GAZETA LWOWSKA

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez po-
czty: kwartalnie 4 zł.;
miesięcznie 1 zł. 40 cent.
Z pocztą: kwartalnie 5 zł.;
miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

Insercyja w półkolumnie
drukami garmoni, 7 cen-
tów od wiersza — Reklama-
cye są wolne od opłaty
pocztowej.

Telegram Gazety Lwowskiej.

Koło myja, 20. maja, 9. godzina z rana. Podług otrzymanego właśnie doniesienia została wczoraj Horodenska dotknięta okropną klęską pożarową. Ogień powstał o godzinie 2. z południa i zniszczył do wieczora 340 domów, między temi 300 izraelickich a 40 chrześcijańskich. Dotąd zginęło 2 ludzi, a 2 zraclitów jest ciężko ranionych. Wicher był tak gwałtowny że nie można było myśleć o ratunku. Urząd powiatowy, urząd podatkowy, eraryalny budynek wojskowy i dwór ocalały. Niestety to dotknęło najuboższą klasę mieszkańców. Postarano się o umieszczenie niemających przytulku dla zaopatrzenia pogorzalców w żywność urządzono w okolicy składkę zboża, chleba itp.

Część urzędowa.

(Ofiary dobroczynne.)

Na wsparcie pogorzalców miasta Kołomyi zebrały w drodze składki urzędu powiatowe: w Złoczowie 82 zł. 50 c., w Żółkwi 65 zł., w Przemyślanach 37 zł. 50 c., a w Buczaczu dodatkowo 160 zł. w. a., magistrat miasta Krakowa 30 zł. i 1 papierowy rubel rosyjski; urzędu powiatowe: w Zborowie 76 zł. 25 c., w Delatynie 73 zł., w Trembowli 112 zł. 65 c., a gmina miasta Stryja ofiarowała na ten cel 299 zł. 50 c. w. a. w srebrze, a mianowicie 71 sztuk talarów związkowych i 73 sztuk monety jednoreńskiej; i wszystkie te pieniądze zostały już odesłane c. k. naczelnikowi obwodu Kołomyjskiego.

Część nieurzędowa.

Lwów, 20. maja.

Na przedwczorajszym posiedzeniu izby deputowanych Rady państwa było na porządku dziennym sprawozdanie wydziału o *traktacie handlowym i celnym* między Austrią i niemieckim związkiem celnym. Sprawozdawca większości p. *Brestl* motywował wniosek większości, który żąda przyjęcia traktatu. Deputowany *Skene* uzasadniał wniosek mniejszości, który radzi, ażeby przed ułożeniem powszechnej taryfy celnej nie przystępować do obrad nad traktatem celnym. Trzynastu mowców zapisało się przeciw wnioskowi większości, a mianowicie pp. *Winterstein*, *Stummer*, *Waser*, *Schindler*, *Herbst*, *Giskra*, *Stamm*, *Toman*, *Berger*, *Ingram*, *Steffens*, *Bochofen*, *Riese-Stallburg*. Dep. *Winterstein* przedłożył wniosek, ażeby izba odroczyła obrady nad traktatem, dopokąd powszechna taryfa celna, która z dniem 1. lipca ma tymczasowo wejść w moc obowiązującą, nie zostanie przedłożona izbie do uchwalenia w drodze konstytucyjnej. Wniosek ten znalazł liczne poparcie. Baron *Hock* odpierał go dowodząc, że taryfa nie da się jeszcze w tej chwili naznaczyć, gdyż jeżeli izba nie przyjmie traktatu handlowego, potrzeba będzie zaprowadzić zupełnie inną taryfę tymczasową. Po nim zabierali jeszcze głos *Waser*, *Stummer* i *Schindler*; dalsze rozprawy odłożono do następnego posiedzenia.

W średnich i małych państwach niemieckich są teraz spory konstytucyjne między rządem i stronnictwami liberalnymi na porządku dziennym. I tak w *Hessen Darmstadtzie* posunęła się opozycja aż do oskarżenia ministrów, które jednak rozbiło się o opór izby pierwszej; w *Nassau* rozwiązany został sejm krajowy bez ułożenia budżetu, a w *Hanowerze* zagroziła izba druga na posiedzeniu swoim z 13. b. m. oskarżeniem ministerstwa. Wbrew bowiem prawom stanowym użył tamtejszy rząd przeszło pół miliona na pomnożenie obrotowego materiału kolei żelaznej, nie zapewniając się wprzód o przyzwolenie stanów. Skutkiem tego przyszło między ministrem finansów i szefem opozycji panem *R. Bennigsen* do ostrych przymówek, i gdy minister dość nieroztropnie oświadczył, że w podobnym wypadku na przyszłość rząd znowu tak postąpi, odpowiedział p. *Bennigsen*, że w takim razie nie pozostanie stanom nic innego, jak tylko pociągnąć ministerstwo do odpowiedzialności, a izba uchwaliła ostrą naganą za ten postępek rządu i uroczysty protest przeciw ponowieniu jego.

Z Turynu donoszą, że Król Wiktor Emanuel bardzo sobie życzy pojednania się z Rzymem, i w prezesie rady ministrów, jenerale *Lamarmora*, silną znajduje podporę. Większość rady ministrów innego jednak jest zdania, i gdyby nie względy na finansowe położenie państwa, Król przystąpiłby do rozwiązania obecnego gabinetu. Król mocne ma postanowienie utrzymania się przy zdaniu swoim, pomimo opozycji pp. *Lanza*, *Sella* i *Natoli*, którzy podobno z gabinetu wystąpić będą musieli. Mówią, iż jenerał *Lamar-*

mora sam do Rzymu udać się ma dla prowadzenia dalszych negocjacji; co jednak nie zdaje do prawdy podobnem. Mówiono w Turynie o ministeryum *Ratazzi*. Król nawet zaraz po przybyciu do Florencyi p. *Ratazzi* przyjmować miał. Stronnictwo ruchu wzburzone jest do żywego postępowaniem Króla i być może, iż przy obchodzie jubileuszu *Dantego* przyjdzie w Florencyi do energicznych demonstracji.

Z Rzymu donoszą, że *brygantyzm u granicy* nie jest dotąd jeszcze przytłumiony, chociaż wypadki rozbojów nie są już tak zatrważające i częste, jak w ostatnich miesiącach. W ostatnich czasach opowiadano sobie ciekawą anegdotę o bandytach. Pewna banda pojmała niedawno dwóch żandarmów papieskich, i powlokła ich na górę u granicy. Przybywszy tam gotowali się żandarmi na śmierć; zdumieni się jednak wielce, gdy zmuszono ich tylko krzyknąć: „Precz z Piemontanami!“ Uradowani żandarmi, wypełnili chętnie ten rozkaz, poczem puszczone ich z przyjacielską przestroga, ażeby nie dali się złapać powtórnie.

Od dnia 15. b. m. jest już stolica *Włoch* we Florencyi, gdyż nie tylko Król tam zamieszkał, ale od wspomnianego dnia znajdowało się już w tem mieście także ministerstwo spraw zagranicznych z biurami swojemi. Posłowie zagraniczni nieprzenieśli się jeszcze do nowej stolicy, i nie ma dotąd doniesień, czyli i którzy z nich udali się tam za Królem na obchód uroczystości *Dantego*. Inne ministerstwa są już także częściowo ulokowane we Florencyi, a *Indep. belge* mówi już o pogłoskach obiegających w Turynie i we Florencyi o pewnych zmianach w gabinecie i o rozwiązaniu parlamentu.

Jak donosi *Pays*, zabawi Cesarz *Napoleon* tylko do końca tego miesiąca w *Algierji*, a 2. lub 3. czerwca przybędzie napowrót do Paryża.

Słychać, że poseł francuski w *Washingtonie* otrzymał polecenie, spytać się przy pierwszej sposobności prezydenta *Johnsona*, czy ma zamiar uznać nowy stan rzeczy w Meksyku. Kategorieczna odpowiedź jest konieczną, ponieważ Francya musi położyć koniec niepewności.

W *Petersburgu* ogłoszony został dodatek do budżetu państwa na rok 1865. Ważny ten dokument wyszczególnia na 43 stronicach in folio dochody, a na 150 stronicach wydatki wszystkich ministerstw i administracji państwa, z taką dokładnością, że przezto cały budżet państwa oddany został pod kontrolę publiczności. Praca ta jest dla publiczności tem ważniejszą, ponieważ w samym budżecie państwa podane są dochody tylko podług źródeł poboru, gdy tymczasem w tym dodatku ułożone są podług pojedynczych ministerstw i władz, tak że można poznać z tego także gospodarstwo finansowe wszystkich gałęzi administracji.

W sprawie amerykańskiej otrzymała *N. Fr. Pr.* następujący wiele ciekawy telegram z Londynu z 17go maja: Wiadomości z *Washingtonu* z 5. i z *Nowego Jorku* z 6. b. m. donoszą: Rząd wyznaczył nagrody za schwywanie nie tylko *Jeffersona Davis*, ale także *Thompsona*, *Havrygo*, *Claya*, *Tuckera*, *Sandera*, t. j. wszystkich członków rządu Stanów południowych. — Do rządu kanadyjskiego wydał gabinet *washingtonski* urzędową odezwę, ażeby przebywający na ziemi kanadyjskiej szefowie separatystów zostali natychmiast wydani. — W *Washingtonie*, *Baltimore*, *Nowym Jorku* i w innych wielkich miastach unii potwierzano bióra konspiracyjne dla utworzenia korpusu ekspedycyjnego do Meksyku. — Na nową pożyczkę subskrybowano w dwóch dniach o trzystaście milionów dolarów więcej, niż było potrzeba. — Obiega pogłoska, że pewien agent Stanów południowych w *Bermundzie* kupił suknie, które nosili chorzy na żółtą febrę, ażeby posłać je do *Nowego Jorku*.

Monarchia Austryacka.

O d e z w a.

Dnia 12. b. m. przed południem wybuchł pożar w Kołomyi, a niemal w godzinę stanęła większa część miasta w płomieniach.

Mimo wszelkich wysiłków nie zdołano położyć tamy żywiołowi; podniecany gwałtownym wichrem pożar straszliwy szerzył zniszczenie do późnej nocy.

Około 500 domów w perzynie! a 1000 rodzin przeważnie warstwy uboższej, postradawszy całe swe mienie, są bez przytulku i chleba!

Aby niewysłowionej ulżyć niedoli, *Wysokie c. k. prezydium* namiestnictwa reskryptem z dnia 13. b. m. l. 4633 / prez., zarządziło składki w całym kraju koronnym, wzywając zarazem gorącymi słowami gminę naszą do współdziałania.

Obywatele i mieszkańcy miasta *Lwowa*! na nas, przeważnie na miasto nasze, jako w kraju główne, najludniejsze i najzamożniejsze, zwrócone są oczy i nadzieje cierpiących!

Podajmy im bez zwłoki pomocną rękę, jako po nas wymaga święty obowiązek ludzkości, a nadto miłość ku ziomkom naszym!

Niech każdy pospieszy z datkiem na jaki go stanie, niech miasto nasze po raz setny okaze, że jako serce kraju uczuwa kłęską głęboko, choćby go ona gdzieś indziej dotknęła!

Zbieraniem łaskawych datków, zajmują się urzędy łandwój-towskie, przełożęństwo gminy izraelskiej, wszystkie stowarzyszenia i gremia przemysłowo-handlowe, prezydium i biuro VI. magistratu, a do wielebnego duchowieństwa wszelkich wyznań, do szanownych Redakcyi dzienników miejscowych, do szanownych dyrekcji teatru, do P. T. właścicieli domów, księgarń, handlów, zajazdów, rzemiosł i wszelkich przedsiębiorstw, wreszcie do szlachetnie myślących bez różnicy, zwraca się magistrat z uprzejmym wezwaniem, aby w zakresie swych funkcji i zajęcia usiłowania jego łaskawie wspierać, zaś zbierane przez siebie datki dobroczynne wraz z listami subskrypcyjnymi, do wyzspomnianych miejsc odesłać raczyli.

Kwoty uzyskane będą natychmiast na miejsce przeznaczenia poselane, a imiona łaskawych dawców ogłoszone zostaną w dziennikach krajowych.

Od Magistratu król. stoł. miasta.

Lwów, dnia 16. maja 1865.

Kraków, 18. maja. (Odjazd J. E. FML. Br. Bamberg.) Powrót z niewoli rosyjskiej.) Krak. Ztg. pisze: Wczorajszym pociągiem popołudniu odjechał ztąd Jego Excelencya Fml. Baron Bamberg. Przedwczoraj wieczorem trzy muzyki wojsk stojących załogą w Krakowie wyprawiły Jego Excelencyi serenadę z pochodniami. Głębokie wzruszenie malowało się na obliczu tego szanownego męża, gdy z okna zegnał krótką przemową oddalających się przy odgłosie marszu Badeckiego tych, co przybyli, aby go uciecić. Donośne wiwat powtórzono po trzykroć.

Franciszek Celiński, 40 lat liczący z Krakowa, czeladnik perukarski, wracający z ces. ros. niewoli, oddany został dn. 6. b. m. c. k. granicznemu urzędowi powiatowemu w Jaworzniu, dla odstąpienia go do Krakowa.

Wiedeń, 18. maja. (Nowiny dworu.) Najjaśn. Pan powrócił wczoraj przed południem o godzinie 10ej z wycieczki myśliwskiej do Schönbrunnu, gdzie około południa przyjmował Arcyksięcia *Wilhelma*. — Dziś przed południem udziela Jego ces. Mość audyencji. — Arcyksiążę *Franciszek Karol* odjechał wczoraj dla odwiedzenia Cesarza Ferdynanda do Pragi. — Wczoraj zaszczyliła Arcyksiężna *Elżbieta* wystawę austriackiego muzeum sztuk swojemi odwiedzinami.

(Sprawy parlamentarne.) Frakcja polska izby deputowanych Rady państwa przedłożyła następujący wniosek: „Podpisani stawiają wniosek: Wysoka izba raczy uchwalić: 1) Następujący projekt ustawy ma być wzięty pod konstytucyjną obradę. 2) Ten projekt ustawy ma być oddany pod wstępną obradę temu wydziałowi, który wybrany został dla projektu ustawy względem trwania czynności wydziału reformy podatkowej po zamknięciu sesji kompletnej Rady państwa. Projekt ustawy opiewa: „Ustawa względem zawieszenia szacunku katastralnego w Galicyi i na Bukowinie.“ Na wniosek obudwu izb Mojej Rady państwa rozporządzam co następuje: §. 1. Odbywające się na mocy patentu z 23. grudnia 1817 prace szacunku katastralnego w Galicyi i na Bukowinie mają być zawieszono aż do wydania nowej ustawy względem reformy podatku gruntowego. §. 2. Ministrowi finansów poleca się wykonanie niniejszej ustawy. — Leonard Węzyk. Dr. Juzyczyński. Stocki. Grocholski. Hubicki. Dr. Reyzner. Stanisław Morgenstern. Rogalski. Bocheński. Ruczka. Krzywanek. Gutowski. Kuziemski. Michał Witalis. Goriup. Mogilnicki. Teodor Szemelowski. Dr. Obst. Kuenburg. Dr. Zybliekiewicz. Derbitsch. Polowy. Rusiecki.

Na wczorajszym posiedzeniu wydziału finansowego na rok 1866 odroczone zostały sprawozdania Dr. *Bergera* o Radzie ministerjalnej i Dr. *Kaiserfelda* o subwencyach dla funduszów krajowych celem uzyskania bliższych wyjaśnień. W końcu referował p. *Wohltwend* o etacie pensyi i o urzędach podatkowych, i wnioski jego zostały przyjęte.

Portugalia.

Lizbona, 10. maja. (Różne wiadomości.) W dniu 4. b. m. specjalny poseł królowej angielskiej, lord Clifton, doręczył królowi insygnia orderu podwiązki, na uroczystej audyencji. Uroczystość ta spóźniła się o 10 dni dla załoby 10 dniowej, którą dwór przywdział z powodu śmierci Wielkiego księcia następcy tronu rosyjskiego. Poseł rosyjski, p. *Kudriawski*, oczekiwał statku wojennego rosyjskiego, ciał cesarzowicza do Petersburga wiozącego, który wraz z eskadrą eskortującą do portu w Lizbonie zawinąć miał. Król i Królowa przestali Cesarzowi rosyjskiemu i Cesarzowej telegrafem kondolencje swoje; Cesarz podziękował zaraz telegrafem. Ministerium przystąpi do rozwiązania izby, Król zezwolił na to, chociaż niechętnie, gdyż ministrowie oświadczyli, iż w razie przeciwnym podać się muszą do dymisji. Kryzys wewnętrzna wywiera wpływ nader szkodliwy na wszystkie stosunki krajowe. — Królowa wcale już nie wychodzi i nie bywa na dworskich uroczystościach, częścią z powodu ciąży swej a częścią z żalu, iż kortezy nie zezwoliły na podróż jej do Włoch. — Król Don Luis i Królowa hiszpańska Izabella prowadzą ze sobą od kilku miesięcy bardzo żywą korespondencję.

Włochy.

Turyń, 13go maja. (Różne wiadomości.) Choć Turyn znany był zawsze jako miasto spokojne i nudne, to jednak niktby go nie poznał, kto go od roku nie widział. Król chory i nieobecny. Król wic następcą tronu cierpiący bardziej jeszcze na piersi, i to nie bez własnej winy, i także nieobecny, gdyż lekarze chcą go odwieść od dotychczasowego sposobu życia, inni książęta domu królewskiego i urzędnicy dworu wyciechali do Florencyi na jubileusz *Dante*go, piemontkie zaś mieszczanstwo i arystokracja pieniężna wydalila się na wieś do willów i pałacików swych. Słowem całe miasto puste, ustał już nawet i ruch wywołany przeprowadzeniem się tylu urzędników do Florencyi, na każdej bramie pełno kartek z mieszkaniem do najęcia, domy opróżnione aż straszą przechodniów pastkami swemi. Teatra puste, parlament milczy, a senat spieszy się z obradami swemi, które traktuje z wielką lekkością zbywając najważniejsze projekta do praw rozprawami, które nikt nie słucha i na które nikt nie zwraca uwagi, nawet gazety nie interesują się nie zajmują, bo po większej części do Florencyi się już przeniosły. Senat zresztą chce koniecznie ukończyć czynności swe legislacyjne, dlatego dziś ma mieć nadzwyczajne wieczorne posiedzenie, co się od wielu lat już nie zdarzyło.

Florenceja, 14. maja. (Ochód jubileuszu *Dante*go.) Bdział odbył się obchód uroczysty sześćdziesięciu urodzin *Dante*go. Przybranie ulic i placów pobocznych bardzo było skromne, nawet ubogie, za ledwo na uwagę zasługujące. Udział ludu w uroczystości był nie wielki, zapatu było nie wiele, więcej ciekawości i cierpliwości. W pochodzie urzędowym było mnóstwo chorągwi, do sześciuset naliczyć ich było można. Wszystkie reprezentacje gmin, wszystkie korporacje florentyjskie miały swoje sztandary, z których niektóre bardzo są bogate i interesujące pod względem heraldycznym. Pochód rozpoczął reprezentanci prasy włoskiej z wielką chorągwią, po nich następowali artyści aktorowie, na których czele postępowała trójca tragiczna włoska, pani *Ristori*, pp. *Salvini* i *Rossi*. Dalej szli reprezentanci prowincyj w porządku alfabetycznym, w niektórych prowincjach reprezentowane były tylko jedna lub dwie municypalności, na przykład w Abruzzach, Agrigencie, Palermie i Turynie. Chorągiew turyńska do ziemi była pochylona może z umysłu. Nie brakowało chorągwi Rzymu i Wenecyi w zwykłej żałobie, prócz tego reprezentowane były Verona, Padua, Istria i Tryest. Za chorągwią tryestyjską kroczył Pulszki, w stroju narodowym węgierskim. Podobali się bardzo dwaj kapłani z Neapolitańskiego, niosący chorągwie municypalne; z resztą stan duchowny w ogóle słabo był reprezentowany. Korporacje religijne wcale nie były reprezentowane. Z sztandarów zagranicznych pojawił się tylko jeden, francuzki. Pochód niemiecki z sztandarem saskim, nie przyszedł do skutku. Pochód zamknęli oficerowie armii i gwardyi narodowej. Wkrótce za dojściem pochodu do piazza maggiore przybył Król w powozie, w mundurze jeneralskim. Przyjęto go chłodno, bardzo chłodno. W miejscu dla widzów przeznaczonem tysiące ludzi jeszcze pomieścić się mogli, co tem więcej zastanowiło, iż biletów wstępnych dostać było można bez wielkiej trudności, a nawet w czasie pochodu sprzedawano je po dwa franki. Za przybyciem Króla rozpoczęła się uroczysta do niego przemowa, w ciągu której odnośnie do odpowiedniego ustępu o godzinie 11tej przed południem spadła zasłona z posagu wieszczki włoskiej. Usłyszano zarazem wystrzał z *Campanile*, puszczone ramię, która się rozpekła nad posągiem, i na tem skończyła się cała uroczystość. Pogoda bardzo jej sprzyjała. Wieczorem miasto ma być oświetlone; zdaje się, że oświetlenie nie bardzo będzie rzęsiste.

Niemcy.

Berlin, 17. maja. (Dzienniki o sprawie Księstw zachodnich.) Dzisiejsza *Nordd. Allg. Ztg.* zamieściła artykuł następujący:

„Monarchowie Prus i Austrii nie mają wcale zamiaru oddać pod dyspozycję jakiegobądź zgromadzenia praw, jakie w Księstwach nabyły, powołując stany i reprezentantów Księstw swych dla tego tylko ażeby z nimi względem przyszłości Księstw traktować. Jeżeli Prusy i Austria prawa swe monarsze na osobę innego Księcia przenieść mają, to służy im prawo oznajmić warunki reprezentacji ludu. Każde usiłowanie dążące do wywołania decyzji przeciwnej woli monarchów, spowodowałoby musiało natychmiastowe zerwanie rokowań i dalsze trwanie spólnego posiadania. Jeżeli dotąd cierpiano pobyt Księcia *Augustenburgskiego* w Księstwie, jeżeli cierpiano dążenie do paraliżowania wpływu prawych monarchów półurzędowym ubocznym rządem, pochodziło to jedynie z osobistych sympatyj dla sprawy Księcia w kółkach decydujących w Austrii i w Prusiech.“

„Gdyby się Prusy przekonały, iż półurzędowy rząd *augustenburgski* niemożebnem czyni porozumienie się względem interesów Prus, w takim razie Prusy na mocy praw swych monarszych żądaćby musiały usunięcia tamującej przeszkody; prawo do tego przysługuje niewątpliwie każdemu z spólposiadaczy. Gdyby Książę *Augustenburgski* brał na seryo mniemane swoje przyrzeczenia, wyjawilby otwarcie i bez ogródki warunki, pod jakimi rządy objąć chce, tak jak Prusy wyjawily warunki pod którymi praw swych odstąpić są gotowe. Prusy poruszyły kwestyę zwolania reprezentacji ludu, i to reprezentacji z roku 1848 widocznie dla tego, iż representa-

lacya takowa przy ewentualnem osadzeniu Księcia Augustenburgskiego, odpowiednią by była przyszłej reprezentacji kraju.

Dziennik *Provincial Correspondenz* pisze co następuje: „W kwestyi portu w Kiel nie przyszło jeszcze do porozumienia między obiema wielkimi mocarstwami, pod względem rozciągłości praw każdego z współsiadaczy. Austryja przekonać się jednak musiała, iż Prusy postępowaniem swem względem użycia portu w Kiel nie miały wcale zamiaru zaprzeczać prawom Austrii wspólnej decyzji w tem co się do przyszłości Księstw odnosi, kwestya więc prawna na teraz spoczywać będzie, co jednak nie przeszkodzi faktycznemu użyciu portu kielskiego jako stacyi dla floty pruskiej na morzu wschodniem. Prusy w pierwszym już doniesieniu jakie Austrii uczyniły o przeniesieniu stacyi morskiej do Kielska oświadczyły, iż gdyby garnizon pruski w Księstwach okazał się silniejszy niż pierwotnie postanowiono, Prusy gotowe są do odpowiedniego wyrównania, jeżeli w Wiedniu znaczenie do tego przywiązują. O dalszem zaś zmniejszeniu garnizonu pruskiego, mowy wcale nie było. Co zaś dotycze zwołania stanów w Księstwach, Prusy zgodziłyby się na zwołanie poprzednio stanów prowincjonalnych według prawa z 1854 r. gwoli wysłuchania ich względem ogólnego zebrań stanów. Do tego wypadaloby zarządzić wybory kompletujące. Co do składu zgromadzenia później zwołać się mającego, Prusy proponowały prawo wyborcze z roku 1848 lub nowe jakie prawo, na zasadzie powszechnego głosowania. Austryja oświadczyła się za pierwszą alternatywą.

Co do propozycji, które stanom robić się mają, Prusy pragnęłyby postępować wspólnie z Austryją, lecz do tego w tym tylko razie zobowiązać się mogą, jeżeli Austryja popierać zechce żądanie, z któremi Prusy wystąpiły jako z *conditio sine qua non* załatwienia kwestyj Księstw. Ponieważ zaś na to liczyć nie można, Prusy przeto nie zrzekną się prawa działania z osobnego swego stanowiska, w takim bowiem razie być może, iż obrady zgromadzeń zwołać się mających, na nieby się nie przydały.

Rosya.

(Wyrok sądu wojennego.) *Wil. Wiest.* donosi: Mieszczanie m. Suraza w gubernii grodzieńskiej powiecie białostockim, Michał Laskowski, w wytoczonej przeciwko niemu przed sądem wojennym sprawie, przekonany został o czynnym udziale w rokoszu przez przyjęcie obowiązku najprzód werbowania ludzi do band powstańców, a potem tak zwanego zandarma wieszającego, i zabicie sześciu mieszkańców tamiecznych, nadto o usiłowanie spełnienia innych mordów, których nie dokonał z przyczyn od siebie niezależnych, lub w skutku otrzymanego datku pieniężnego. Za takowe przestępstwa, tenże Laskowski, z wyroku sądu wojennego, rozpoznanego w czasowym połowym audytoriacie okręgu wojennego wileńskiego, uległ karze śmierci przez powieszenie w dn. 20. kwietnia r. b. w m. Surazu, o godzinie 11ej z rana, w obec mieszkańców z okolicznych wiosek.

Księstwa Naddunajskie.

Bukareszt, 12. maja. (Różne wiadomości.) Książę Kuza opuścił dziś dobra swoje Ruzinose w Multanach, i dnia 14go b. m. stanąć ma w Bukareszcie dla otwarcia nadzwyczajnego posiedzenia senatu i izby deputowanych. Z wielką niecierpliwością wyglądają tu jakichś wypadków; konsulowie wszyscy wrócili do miasta, pomimo tego zdaje się, iż nie się nie zmieni w położeniu rzeczy, tylko może książę Kuza zaniecha zamierzonej podróży i odłoży na lepszy czas projekt ugruntowania swej dynastyi. Na wniosek prezesa rady ministrów p. Bosiano zakazany został dziennik „Przeświadczenie narodowe“ przez Rosettego redagowany z powodu zamieszczanego artykułu treści socjalistycznej, natomiast wyszedł nowy dziennik „Szydłwach rumuński“, także w liberalnym duchu pisany, lecz tylko dwa razy na tydzień wychodzący. Obawa dzumy sybirskiej ciągle jeszcze niepokoi mieszkańców Księstw, zjawia się zaś inna choroba, która straszniejsze jeszcze klęski zadać im może. W powiatach Olte i Argis grasuje już od kilku miesięcy tyfus zjadawczy, który tysiące ofiar już pochłoniął, głównie zaś w więzieniach się rozszerza. W więzieniu felezkim większa już połowa więźni umarła. — Na granicy moldo-wołoskiej była przed kilkoma dniami okropna burza, która straszne spustoszenia sprawiła. Na Prucie zatonęło wiele statków, a siedmiu ludzi życie przytem straciło.

Kronika.

(Pożar.) Dnia 9go b. m. zrana powstał ogień w Bylicach, w obwodzie samborskim, prawdopodobnie przez nieostrożność w stodole włościańskiej, i zniszczył w krótkim czasie tę stodołę, dom mieszkalny, 3 szopy, szpichlerz, dwa nowe wozy, 3 plugi, 123 zlr. w gotówce, 30 korey zboża i rozmaite inne rzeczy, wszystko razem wartości do 1000 zlr. w. a.

(Koncert na pogorzalec.) Z Brodów donoszą nam, że dnia 16. b. m. wyprawiono tamtejsze *Kasyno muzyczne* na wsparcie dotkniętych ostatnim pożarem mieszkańców w Brodach koncert, z którego wpłynęło przeszło 700 zlr. wal. aust.

(Przedsiębiorstwa robót publicznych w Księstwach Naddunajskich.) W dzisiejszym dzienniku urzędowym podajemy obwieszczenie rządu Księstw Naddunajskich wzywające przedsiębiorców zagranicznych, aby zgłaszali się celem objęcia budowy dróg i mostów w dystryktach z tej i z tamtej strony Milawy.

(Trzęsienie ziemi w Lizbonie.) „*Journal de Comercio*“ donosi z Lizbony pod dniem 10. maja: Dziś zrana o godzinie 5tej minucie 35. dało się

czuć w mieście trzęsienie ziemi. Obserwowano trzy drgnięcia. Obadwa pierwsze trwały jakiś czas, trzecie zaś tylko chwilę. W ogóle trwały wszystkie trzy drgnięcia trzy do cztery sekundy, i dały się czuć więcej w niższym niż w wyższym mieście. W niższym mieście dzwoniły w kilku domach dzwonki. W Caillbos i Almado było trzęsienie nierównie znaczniejsze, i prąd jego szedł od północy ku południowi. Przez cały dzień słyszano huk podziemny.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 18. maja. W ciągu ubiegłego tygodnia znowu ożywił się wywóz zboża z obwodu tarnopolskiego do Dukli, Nowego Sącza i miejsc położonych w nizinach Karpat. Głównie wywożą bączkę i żyto i to po większej części na kołach. — We wszystkich obwodach Galicyi wschodniej uzalają się ciągle na niustającą posuchę, jak niemniej w Krakowie i Prusach wschodnich. W wschodnich okolicach Galicyi posucha szkodzi szczególnie żytu, mniej zaś pszenicy i owsom. W skutek posuchy podniosły się także ceny wszystkich gatunków zboża na targowicach zagranicznych, a wkrótce będziemy mogli przekonać się, czy powodem tego podniesienia się cen była istotnie posucha, czy też co rok powtarzające się zwiększenie popytu podczas zasiewów. — Przedaz zboża w ciągu ubiegłego tygodnia była nieco więcej ożywiona, partye na targ zwieziane rozbiegano szybko, najwięcej zaś zakupywano do naszych młynów parowych i wodnych. Podniosły się nieco ceny *mąki*, a nawet *chleba*. Najlepsze gatunki *pszenicy* płacono po 6 zł. 25 c. do 30 c., lżejsze po 6 zł. Dawne zapasy coraz bardziej zaczynają się wypróżniać. Na *jęczmień* nie było pokupu i korzec wagi 140 *℔* płacono po 3 zł. 45 c. do 50 c. *Żyto* było poszukiwane i przedaz ożywiona, płacono od 4 zł. do 4 zł. 15 c. za korzec 158 *℔* wagi, mając najlepsze gatunki, można wchodzić w ugodę z odstawa w najbliższych dwóch miesiącach, ale gatunki pełnej wagi także są już coraz rzadsze. Ceny *owsa* spadły nieco, płacono bowiem korzec po 2 zlr. 80 c. Na prowincyi gdzie zwykle zboże jest tańsze o kilka centów właściciele żądają tyle, że cena kupna z dodatkiem kosztów transportu tyle wyniesie ile się płaci we Lwowie. Z tego powodu dowóz był stosunkowo bardzo mały. Z obwodu Tarnopolskiego wywieziono znowu nieco zboża, zwłaszcza z Tarnowa, Sędziszowa, Dembicy i Bochni, dokąd odstawiono na kolej kilka partyi przeznaczonych do Krakowa i Bielska. Ogółem wywieziono około 1800 cet. zboża, po większej części żyta i pszenicy. *Lnu, konopi i pakul* wystano: do Pragi 120 cet., do Wrocławia 943 cet., do Wiednia 779 cet., i kilka pomniejszych partyi do Berna, Hohenstadu, Pardubitz, Kolina, Königshofu i Bielska. Wywóz *maszyn i narzędzi rolniczych* do Rosyi przybiera coraz większe rozmiary. Wyroby pruskie wypierają powoli angielskie, i z tego powodu droga obrotu z Szczecina do Lwowa zaczyna pod względem tych przesyłek tracić cokolwiek swoje znaczenie. Pruskie fabryki maszyn wysyłają swoich agentów do Galicyi, Rosyi i Księstw Naddunajskich, a podczas gdy wiele zakładów tego są zdania, że takie usiłowania nie wiele przyczyniają się do rozszerzenia stosunków przedazy i odkrycia nowych źródeł odbytu, pokazuje się, że przedsiębiorcy otrzymują zlecenia i dostają pofatne zajęcia. W interesie przemysłu krajowego byłoby pożądanem, aby nasi przemysłowcy chwycili się podobnych środków i aby położyli tamę konkurencyi zagranicznej póki jeszcze jest czas. *Towarów kolonialnych* z Wiednia, Hamburga i Tryestu mała ilość dowieziono a to co przez Lwów przewieziono zostało wynosiło około 1900 cetnarów. Co do kawy mamy następujące najświeższe doniesienia z targowic w północnych Niemczech. Przy zakupie w większych partyach loco Szczecin przez znany handel komisyjny Lerche et Comp., który kolej Karola Ludwika mianowała swoim agentem na targowicy w Szczecinie, płaci się kawę Ceylon po 9¼ do 9½ srebr., Jawa brunatna po 10¾ do 11 sr., zółtawą i zółta po 8½ do 9½ sr., zielonkawą i zieloną po 7¾ do 8½ sr., Laguayra po 7¾ do 7¾ sr., St. Domingo po 6¾ do 7¼ sr., Rio po 7¼ do 7¾ sr., Rio lepsza po 6¾ do 7¼ sr., ord. po 6 do 6½ sr. transito. Dowóz szyn dla kolei ze Lwowa do Czerniowiec trwa ciągle i zaczynają już nawet dowozić pomniejsze części żelazne potrzebne do kładzenia szyn. *Kos* przeznaczonych do Rosyi przewieziono znowu w tygodniu ubiegłym przez rogatki Lwowa 2000 cetnarów do Brodów. Na rachunek domów handlowych w Peszcie mają w najbliższym czasie nadejść znaczne transporta *plótna zgrzebnego* na opakowanie zboża węgierskiego. Do Rzeszowa i Tarnowa nadszedł popyt w tym względzie. Przy pomyślnem spadaniu aży na srebrze właściciele pruskiej kopalni węgla, którzy tak długo nie mieli odbytu do Austrii, będą mogli konkurować z kopalniami w Jaworzniu i Dąbrowie, co tem będzie dotkliwszem dla górnictwa krajowego ile że kolej północna przechodząca koło wspomnianych kopalni nabywa powiększej części potrzebną ilość węgla z kopalni ostrawskich i prawie całkiem wystąpiła z liczby kupujących. *Bydła rzeźnego i opasowego* przeznaczonych do Lipnika; Florisdorf zapowiedziano 1600 sztuk wołów. Browar w Leitmeritz nadesłał w ostatnich czasach do Lwowa znaczną ilość piwa, usiłując stanąć do konkurencyi z zakładami tutejszemi, dotąd jednak bezskutecznie.

Ostatnia poczta.

Hanower, 18. maja. Izby nie zgodziły się na rewizyę konstytucyi. Pismo królewskie odracza zgromadzenie stanów.

